

## Zaterdag 2 november: sta op voor compassie!

**Zaterdag 2 november rond half 1 begint de Nijmeegse Compassiedag 2019 met een spannende kindershow bij de Valkhofkapel. Daarna start het levendige middagprogramma met o.a. Thomas Verbogt, Carmina Ludens, Bibliotheek Mariënborg, de Vredesambassadeurs en vele Nijmeegse organisaties. Wees welkom!**

In het hart van de draak toont zich de goudschat van compassie. Met deze onthulling begint de spannende kindershow bij de Valkhofkapel waar je ook als ouder niet omheen kunt.



Na de schatonthulling lopen we in een optocht, een Stoet, om 13.30 naar de Mariënborgkapel en de bibliotheek. Voorop loopt de vredesdraak. Het koor Carmina Ludens zal met ons meelopen, begeleid door dansers van de Mawteni Foundation (een organisatie voor en door vluchtelingen). We zingen met zijn allen een speciale mantra die Mark Schilders voor deze gelegenheid componeert. Iedereen is welkom om mee te lopen!

Even voor tweeën worden we op het Mariënborgplein ontvangen door Vereniging Pack mee Pai, die een spectaculaire leeuwendans zullen opvoeren. De dans is in de Chinese cultuur een symbool voor voorspoed, geluk en gezondheid.

Na aankomst van de stoet op de Mariënborg volgt om 14.00 in de Bibliotheek een levendig middagprogramma. Gratis en voor iedereen toegankelijk. De opening van het programma ligt in handen van Nijmeegs bekendste auteur: Thomas Verbogt. Niet alleen geeft het improvisatietheater Mind Mix een prikkelende voorstelling over compassie, maar ook reikt burgemeester Bruls de Compassiepluim uit. Er is verder een gedachtewisseling tussen publiek en plaatselijke politici over compassie. Ook hebben diverse muzikanten hun medewerking toegezegd.

Buiten op het Mariënborgplein, aan weerszijden van een rode loper tussen het Huis van Geschiedenis en de bibliotheek, staan van 14.00 tot 16.00 informatiekraampjes en zeepkisten van waaruit de deelnemende organisaties hun compassieboodschap de wereld in kunnen brengen.

De middag wordt om 16.00 afgesloten met *Hart dat luistert*, een gratis 'compassieconcert' van Carmina Ludens in het Nijmeegs Huis van Geschiedenis (Mariënborgkapel).

Met medewerking van o.m.: Thomas Verbogt, Mind Mix, Carmina Ludens, Bibliotheek Mariënborg, Huis van de Nijmeegse Geschiedenis, Huis van Compassie, Mawteni Foundation en vele Nijmeegse organisaties. De officiële Nijmeegse vredesambassadeurs Mariët Mensink en Frans Houtbeckers (ook wel bekend als Snotjanne en Boembats en hieronder te zien op de foto) spelen de hoofdrol als kindervrienden, drakentemmers en vredestichters.

Bij dit initiatief van Nijmegen stad van Compassie zijn ca. 80 organisaties betrokken die in Nijmegen actief zijn. Al deze organisaties proberen hun werk af te stemmen op het kompas van compassie. Een universele koers die culturele en religieuze scheidslijnen overbrugt. Met verbinding en menselijkheid als doel. Compassie wijst altijd de weg naar een fijner leven.

Wilt u meer informatie? Of overweegt u om met uw organisatie mee te doen aan de dag? Neem contact op met Hans Slavenburg, 06 - 49844078, [post@nijmegenstadvancompassie.nl](mailto:post@nijmegenstadvancompassie.nl) of Pieter Poels, 06 - 42056809 en [poels@huisvancompassienijmegen.nl](mailto:poels@huisvancompassienijmegen.nl)



### Programma COMPASSIEDAG

**12.30 uur:** start in Nicolaaskapel met onthulling 'Geheim van Compassie' door de Vredesambassadeurs (speciaal voor kinderen)

**13.30 uur:** stoet naar Mariënborgplein met vredesdraak, koor en dansers

**13.45 uur:** Chinese leeuwendans op Mariënborgplein

**14.00 - 15.45 uur:** officieel programma in bibliotheek met Thomas Verbogt, uitreiking Compassiepluim door burgemeester Bruls, optreden MindMix, vraaggesprek met publiek en politici

**16.00 uur:** Hart dat luistert, compassieconcert door Carmina Ludens in Huis van de Nijmeegse Geschiedenis



## Stratiblues

*"Ik zing de Blues op de hoek van de straat  
Zing de Blues op de straat en ik breng het op een plaat voor  
jullie*

*Diep gezonken maar allen God's kinderen  
Iedereen gelijk maar toch noemen ze ons mindere*

*Daar verdwaalt, ergens op een pad waar  
God ons niet haalt maar wel ons ziet  
Het regent ala day, want Gado heb verdriet  
De kindjes ook, mama heb geen drinks of brood"*

De openingsregels van Stratiblues van Kemp. Het had een lied van Lazarus kunnen zijn die bij de aldoor feestende rijke op de stoep zit. De rijke ziet hem niet. De rijke is grenzeloos. Ik lees dit verhaal met mensen die ook grenzeloos zijn geweest, en daarom nu achter hekken zitten.

Zo krijgt het verhaal veel dimensies. We zouden er in kunnen lezen dat God de rijken straft en van de arme mensen houdt. Allerlei vormen van grenzenloosheid kunnen we er op toepassen, inclusief het klimaatdebat; onze verspilling leidt vanzelf tot straf. Helaas valt die straf trouwens harder uit voor de armen. Het verhaal leent zich prachtig voor een romantisch Dickensverhaal, met een helder schema: rijk tegen arm, hemel tegenover hel. Op wie we het ook toepassen, harde contrasten maken de wereld voor niemand rijker.

Het overbruggen van contrasten begint bij het veranderen van onze ogenblikken. De blik van de rijke die in zijn grenzenloosheid wegkijkt. De blik van de mens die grenzeloos omging met een ander. Op heel veel plaatsen zijn onze ogenblikken vervangen door camera's. Het aanzien is vervangen door anonieme ogen.



"ergens op een pad waar God ons niet haalt maar wel ons ziet" zingt Kemp.

Dáár begint de hemel. Als mensen elkaar aankijken zoals God ons ziet. Daar hoeft je niet arm of rijk voor te zijn. Het enige wat je nodig hebt is de moed niet weg te kijken maar aan te zien. Daar word je rijk van!

Ik kreeg het lied van Kemp van een van mijn pastoranten.

ds. Bauk Zondag  
geestelijk verzorger Pompekliniek

## Bijbelleesrooster

vrijdag	4 oktober	1 Samuel 24:1-8a	dinsdag	22 oktober	2 Samuel 1:17-27
zaterdag	5 oktober	1 Samuel 24:8b-23	woensdag	23 oktober	2 Samuel 2:1-11
zondag	6 oktober	1 Samuel 25:1-19	donderdag	24 oktober	2 Samuel 2:12-32
maandag	7 oktober	1 Samuel 25:20-35	vrijdag	25 oktober	2 Samuel 3:1-16
dinsdag	8 oktober	1 Samuel 25:36-44	zaterdag	26 oktober	2 Samuel 3:17-27
woensdag	9 oktober	1 Samuel 26:1-12	zondag	27 oktober	2 Samuel 3:28-39
donderdag	10 oktober	1 Samuel 26:13-25	maandag	28 oktober	2 Samuel 4:1-12
vrijdag	11 oktober	1 Samuel 27:1-28:2	dinsdag	29 oktober	2 Samuel 5:1-16
zaterdag	12 oktober	1 Samuel 28:3-14	woensdag	30 oktober	Psalm 58
zondag	13 oktober	1 Samuel 28:15-25	donderdag	31 oktober	Lucas 18:9-17
maandag	14 oktober	1 Samuel 29:1-11	vrijdag	1 november	Lucas 18:18-30
dinsdag	15 oktober	1 Samuel 30:1-15	zaterdag	2 november	Lucas 18:31-43
woensdag	16 oktober	1 Samuel 30:16-31	zondag	3 november	Lucas 19:1-10
donderdag	17 oktober	1 Samuel 31:1-13	maandag	4 november	Lucas 19:11-28
vrijdag	18 oktober	Lucas 17:11-19	dinsdag	5 november	2 Samuel 5:17-25
zaterdag	19 oktober	Lucas 17:20-37	woensdag	6 november	2 Samuel 6:1-11
zondag	20 oktober	Lucas 18:1-8	donderdag	7 november	2 Samuel 6:12-23
maandag	21 oktober	2 Samuel 1:1-16	vrijdag	8 november	2 Samuel 7:1-16



## Terugblik op de dienst met véél kinderen

Op zondag 22 september hadden wij een gezamenlijke dienst voor heel de stad in de Stevenskerk. Ze was voorbereid door de kindernevendiensten van onze Protestantse Gemeente en het Oecumenisch Citypastoraat. Het thema was 'Samen bouwen'. Kinderen lazen uit het bijbelboek 1 Koningen (hoofdstuk 6) over de bouw van de tempel van Jeruzalem.

De wanden en deuren van die tempel hadden versieringen: pompoenen, bloemen, palmbomen en engelen met vleugels. Tijdens het bijbellezen verschenen diezelfde versieringen op panelen in het midden van de kerk.

Het evangelie werd gelezen uit een evangelieboek met een prachtige omslag, waarop in goud de contouren van de tempel van Jeruzalem zichtbaar waren.

Aan de voorbede deden kinderen mee. Hun gebeden stegen samen met de wierook omhoog. Wierook was al in de tempel van Jeruzalem het symbool van het gebed dat opstijgt (Psalm 141:2).

Ook zongen we het liedje 'Samen' van Elly en Rikkert. Waarschijnlijk is het nog nooit eerder gezongen onder begeleiding van zo'n groot schitterend orgel. In het liedje wordt gezegd: 'De Heer bouwt ook zijn huis / daar zijn wij de stenen van / leder heeft z'n plekje in dat huis / dat God er wonen kan.' Wijzelf zijn samen de muren, deuren en ramen van het huis van God; of de pompoenen, bloemen, palmbomen en engelen met vleugels.



Henk Gols

## De weg van de liturgie

In de kerkdienst lezen wij uit de heilige Schrift. Het lezen is iets bijzonders: de oude partituur ligt stil en stom niets te zeggen, totdat ze hardop gesproken of gezongen wordt. Aan de eerbiedige concentratie van de lector is te merken dat er door het lezen een wonder gaat gebueren: het woord geschiedt, het wordt een levend woord!

Het is belangrijk dat de lector duidelijk maakt uit welk hoofddeel van de Bijbel gelezen wordt. De Bijbel is immers niet één pot nat. Zo wordt er in het Nieuwe Testament over het Oude Testament gesproken in termen van 'Wet, Profeten en Psalmen' (Lukas 24:44). De lector kondigt het te lezen gedeelte zodanig aan dat de gemeente meteen weet wat voor soort stemmen uit de Bijbel zullen klinken. Wordt er bijvoorbeeld gelezen uit het boek Exodus, dan zegt de lector: 'Lezing uit de Tora (of: 'uit het heilig onderricht van Mozes'), uit het boek Exodus'. En als er gelezen wordt uit de boeken van de profeten, is dat te horen aan de aanhef: 'Lezing uit de profetie van (bijvoorbeeld Jesaja)'. Wordt er uit de brieven van de apostelen gelezen, dan maakt de lector dat hoorbaar door te zeggen: 'Lezing uit de brief van (bijvoorbeeld Paulus aan de gemeente van Rome)'.

Een hoogtepunt in de liturgie is de lezing uit het evangelie. In vele kerkelijke tradities gaat de gemeente bij de evangelielezing staan, de ogen gericht op het evangelieboek. De voorganger of lector kondigt aan: 'Lezing uit het (heilig) evangelie volgens (bijvoorbeeld Lukas)'. Bij de evangelielezing hoort vanouds dat die met een lofzegging wordt afgesloten. Tijdens die lofzegging blijft de lector staan. Pas daarna keert de lector terug naar haar/zijn plaats.

Lezingen en psalm(fragmenten) vormen samen een weefsel van gesproken en gezongen schriftwoorden. Wordt er een psalm gezongen, dan dient die als zodanig te worden aangekondigd, zodat de gemeente weet: het zijn de woorden van de Schrift zelf die wij zingen! Wij zingen dus niet 'lied 84' maar 'psalm 84'.

In het Liedboek staat nog meer gezongen Schrift: het zijn de zogenaamde 'cantica' (151-161). Een canticum is wat er naast de psalmen nog aan bijbelse zangen voorkomt, zoals het lied van Mozes (Liedboek 151) en de lofzang van Maria (Liedboek 157). Pas na de Psalmen en de Cantica beginnen de overige 'liederen', de zangen die ten antwoord op de Schrift opklinken uit de kerk van de eeuwen.

Henk Gols



## Diaconale collecten



### Zondag 6 oktober - Kerk in Syrië

[www.kerkinactie.nl/wederopbouw-syrie](http://www.kerkinactie.nl/wederopbouw-syrie)

Nu het in sommige delen van Syrië langzaam veiliger wordt, keren mensen terug naar hun oorspronkelijke woonplaats. Ook christenen proberen hun leven daar weer op te pakken, maar gaan een onzekere toekomst tegemoet. Hoewel IS en islamitische rebellen-groepen steeds meer terrein verliezen, vormen ze nog een grote bedreiging. Kerken zijn verwoest en het lot van tientallen door extremisten ontvoerde christenen is onduidelijk. Veel Syriërs zijn arm en afhankelijk van voedsel-hulp. Ook emotioneel is de nood groot. Syriërs kampen met angstklachten, slapeloosheid, depressie, agressie en sommigen raken verslaafd.

De kerken in Syrië helpen de lokale gemeenschap met praktische psychologische en sociale hulp. Ook proberen ze steun te bieden bij het opstarten van een eigen bedrijfje of het volgen van een opleiding. Als de kerk functioneert, komt er weer leven. Helpt u mee? Geef in de collecte of maak uw bijdrage over op NL 89 ABNA 0457 457 457 t.n.v. Kerk in Actie o.v.v. wederopbouw Syrië.

### Zondag 13 oktober - Voedselbank

In Nijmegen zijn bijna 600 adressen op de Voedselbank aangewezen. Er zijn gelukkig veel enthousiaste vrijwilligers om het werk mogelijk te maken, maar er is ook veel geld nodig.

### Zondag 20 oktober - Huis van Compassie

In het Huis van Compassie vinden allerlei activiteiten plaats waarbij compassie met kwetsbaren in onze samenleving centraal staan. Meer informatie over de activiteiten vindt u op pagina 3 en 4.

### Zondag 27 oktober - Bed, bad, brood

De diaconie is intensief betrokken bij de Bed- bad en broodvoorziening voor uitgeprocedeerde vluchtelingen. Zo'n 20 mensen ontvangen daar onderdak en voeding en krijgen begeleiding in hun procedure, maar er is ook wat geld nodig om ze wekelijks een beetje leefgeld te geven. Vandaar deze collecte.

### Zondag 3 november - Sectiekeuze

De diakenen in de sectie maken een eigen keuze voor het collectiedoel. Let op de afkondigingen in de kerk.

## Nieuws uit het Huis van Compassie

Diaconaal centrum 'de Haard', Groenestraat 170, 6531 HW Nijmegen



### Eet & Ontmoet: 7 oktober

Maandag 7 oktober vindt om 18.00 uur weer Eet & Ontmoet plaats: samen eten en elkaar ontmoeten via gespreksthema's.

Eet & Ontmoet is ten eerste voor mensen met weinig inkomen, die het leuk vinden om samen te eten.

Ook is er plek voor andere mensen die willen aanschuiven.



Ons vaste kookteam van vrijwilligers kookt elke keer een bijzondere maaltijd; een hoofdgerecht en een toetje uit de internationale keuken. We hebben nog plekken vrij, dus meld u gerust bij ons aan! Dat kan via een mailtje aan: [post@huisvancompassienijmegen.nl](mailto:post@huisvancompassienijmegen.nl) of bel: 322 84 80 (ma t/m do van 09.00 tot 13.00 uur). Een vrijwillige bijdrage stellen wij op prijs, afhankelijk van uw financiële draagkracht.

### Soepie doen: 10 oktober

Zin om samen te lunchen met andere mensen? Donderdag 10 oktober maken vrijwilligers een lekkere soep. Met wat brood en een kopje thee en koffie. Iedereen is welkom: jong en oud, in Nederland of ver weg geboren, net in Nijmegen of al heel lang...kom langs van 12.30 tot 13.30 uur en eet lekker mee!



### 18 oktober: Repair Café

Kom langs bij Repaircafé Willemskwartier, van en in het Huis van Compassie. Dé plek waar u elke 3e vrijdag van de maand terecht kunt voor reparatie van o.a. apparaten, fietsen en kleding. U kunt deze middag ook het Kappers Café bezoeken.

Het eerstvolgende Repaircafé vindt plaats op vrijdag 18 oktober van 13 - 16 uur. De reparaties en het knippen zijn gratis, maar een vrijwillige bijdrage is welkom.



### 21 oktober: Maaltijd

We komen weer gezellig samen om met elkaar te eten op maandag 21 oktober van 18 tot 20 uur in het Huis van Compassie. Te gast is de Stadskamer uit Doetinchem. We eten deze avond twee gangen, met een cultureel tintje. De maaltijd met koffie en thee kost 7,50 euro. Of u betaalt naar draagkracht. Aanmelding is noodzakelijk via mail: [post@huisvancompassienijmegen.nl](mailto:post@huisvancompassienijmegen.nl) o.v.v. uw naam en telefoonnummer. U kunt ook bellen: 024 - 322 84 80.

### Spreek met compassie

Kletsen, keuvelen, kwebbelen: je kunt op veel manieren met elkaar praten. Echt spreken met elkaar is iets anders. Dat vergt aandacht en tijd. Op de eerste dinsdag van de maand gaan we een socratisch gesprek voeren, waarin de dialoog centraal staat.

We stellen een thema vast of begeleider Mariëlle Polman doet een voorstel, en onderzoeken met elkaar waar het nu werkelijk om draait. Daarbij gelden bepaalde regels en stappen, die je al doende onder de knie krijgt.

**Data:** 5 november, 3 december 2019, 7 januari, 4 februari, 3 maart, 7 april, 9 juni, 7 juli 2020

**Tijd:** 19.30 – 21.30 uur

**Kosten:** 5, 8 of 10 euro, afhankelijk van ieders portemonnee

Voor de eerste avond graag aanmelden vóór 29 oktober via een mail naar [info@mariellepolman.nl](mailto:info@mariellepolman.nl)

### Van de schoonheid en de dood: 5 lezingen vanuit kunst en filosofie

Compassie heeft niet alleen met het leven te maken, maar ook met de dood. Met compassie sterven, gedenken, rouwen, dat is een hele kunst. In vijf lezingen zullen Christine Elkhuzen en Mariëlle Polman raken aan het leven en voorbij het leven, belicht vanuit een filosofisch, muzikaal en kunstzinnig perspectief. U zult kijken naar beeldende kunsten, luisteren naar muziek en nadenken over ideeën rondom de dood.

#### - 12 november: Memento mori

'Gedenk te sterven': een oproep die ons eraan herinnert dat wij sterfelijk zijn. 'Carpe diem' is misschien de andere kant de medaille: pluk de dag.

#### - 26 november: Eros en thanatos

Beroemde liefdesparen vertegenwoordigen de tragiek van liefde en dood. Denk aan Orpheus en Eurydice, Romeo en Julia, Tristan en Isolde.

#### - 10 december: Rites de passages

De overgang van leven naar dood betekent volgens sommigen het einde, volgens anderen een verandering. Hebben wij het eeuwige leven? Dit is afhankelijk van onze visie op lichaam en ziel.

#### - 14 januari: Personificaties van de dood

De man met de zeis, een skelet dat met ons danst, de elfenkoning, een speelman met een draaijer: de dood heeft vele gezichten.

#### - 28 januari: Lamentaties

Verdriet van de levenden die achterblijven, in klaagliederen, in het beeld van de piëta, in het Stabat Mater.

**Tijd:** 19.30 – 21.30 uur

**Kosten:** per avond 10, 15 of 18 euro, naar draagkracht.

**Aanmelden:** vóór 29 oktober via een mail (met uw adres en tel. nummer) o.v.v. 'Van de schoonheid en de dood' naar: Christine Elkhuzen, [info@datisdekunst.nl](mailto:info@datisdekunst.nl) Mariëlle Polman, [info@mariellepolman.nl](mailto:info@mariellepolman.nl)



## We leren het elkaar

Mensen met een Nederlandse en met een Arabische achtergrond kunnen bij deze cursus op gezellige wijze kennis maken met elkaars taal en cultuur. We gaan de beide talen spreken en we leren ook wat te schrijven. We oefenen van goede dag zeggen tot de weg vragen etc. En we praten samen over welke waarden en gebruiken we hebben. We leren het elkaar is heel breed en laagdrempelig.

De lessen worden verzorgd door: Elmoiz Elnour, docent Arabisch en Antoine Berben, docent Nederlands. We zijn nog op zoek naar een vrijwilliger, die het culturele gedeelte van de les op zich wil nemen.



Eenvoudig spreken: van 09.30 tot 10.30 uur  
Lezen en schrijven: van 10.00 tot 11.00 uur

Kosten: 5 euro per les (deelnemers met een uitkering kunnen gratis meedoen).  
Aanmelding of vragen via mail: [m.vandeneerenbeemt@huisvancompassienijmegen.nl](mailto:m.vandeneerenbeemt@huisvancompassienijmegen.nl) o.v.v. uw naam en tel.nummer.  
Bellen kan ook: 024 – 322 84 80, vraagt u dan naar Mirjam.

## Iedereen kookt voor elkaar

Na de zomervakantie is gestart met een nieuwe serie 'Iedereen kookt voor elkaar'. Deze groep komt wekelijks op donderdag bij elkaar om samen te koken, eten en een thema te bespreken.



In groepjes worden twee gangen bedacht, de boodschappen gedaan, de tafel gedekt, gekookt en afgewassen. De taakverdeling en voorbereidingen beginnen al 's morgens en we eten met 15 tot 20 mensen om 12.30 uur. Na het eten nemen we de tijd om over een thema te praten en zelf ook een keer iets te presenteren.

Er is nog plek voor deelnemers, deelname is gratis. U kunt ook als gast een keer aanschuiven en mee genieten van de lunch. Hiervoor vragen we een bijdrage van 5 euro. De groep komt nog bij elkaar op 17 en 24 oktober en 7 november. Wilt u meedoen of als gast komen, meld u aan bij Miriam: [m.vandeneerenbeemt@huisvancompassienijmegen.nl](mailto:m.vandeneerenbeemt@huisvancompassienijmegen.nl) of bel 024 – 322 84 80.

## Foto-expositie van 25 - 27 oktober



Ter ere van het 20-jarig jubileum houdt de verBeelding de foto-expositie "ZILVER min5" op een prachtige locatie in thuisstad Nijmegen: de Noorderkapel van de Stevenskerk

Arjan van der Vegt (fotograaf) en Marion Verheijden (stylist) begonnen de verBeelding in een voormalige Nijmeegse kerk. Door uitbreiding werd dit echter al snel te krap. Sinds 2009 zijn ze verhuisd naar een nieuw pand op industrieterrein de Winkelsteeg. De klantenkring van de verBeelding is (inter) nationaal, maar ook Nijmeegse bedrijven weten het bedrijf te vinden. Met deze expositie wil de verBeelding graag haar niet-commerciële kant laten zien. Nieuwsgierig? In het weekend van 25 t/m 27 oktober is de expositie te bezichtigen: op vrijdag van 10.30 - 17.00 uur, zaterdag van 10.30 - 16.00 uur en zondag van 12.00 - 17.00 uur. De reguliere entree van de Stevenskerk is 2 euro.

## Concert 'Russische grootmeesters'

Groots en meeslepend is de Russische cultuur, niet alleen in literatuur en schilderkunst, maar zeker ook in de muziek. Dat is wat het Nijmeegs Blazersensemble en het projectkoor Cappella ad Fluvium uit Arnhem de luisteraar willen laten ervaren op zondag 3 november om 15.30 uur in de Nijmeegse Antonius van Paduakerk.



Cappella ad Fluvium zingt prachtig sonore werken van Russische grootmeesters op teksten uit de Russisch-orthodoxe liturgie: o.a. delen uit de Vespers van Sergej Rachmaninov en de Liturgie van Piotr Iljitsj Tsjajkovski. Heel anders, maar niet minder indrukwekkend, is de radicaal vernieuwende muziek van Igor Stravinsky, een van de belangrijkste componisten uit de 20e eeuw. Het Nijmeegs Blazersensemble speelt zijn 'Symphonie voor Blazers uit 1920. Koor en ensemble gezamenlijk brengen zijn zelden uitgevoerde Mis (1948) ten gehore.

Informatie en kaarten bestellen (in de voorverkoop 18 euro): [www.adfluvium.nl](http://www.adfluvium.nl) en [www.nijmeegsblazersensemble.nl](http://www.nijmeegsblazersensemble.nl)

**Predikanten en de pastoraal werker zijn werkzaam voor de hele gemeente Nijmegen. Ze zijn als volgt te bereiken:**

ds. Henk Gols:  
e-mail: [henkgols@planet.nl](mailto:henkgols@planet.nl)  
tel. 06 - 51999262

ds. Paul Oosterhoff:  
[oosterhoff@kerkinactie-nijmegen.nl](mailto:oosterhoff@kerkinactie-nijmegen.nl)  
tel. 06 - 22994450

ds. Rainer Wahl (interim predikant):  
werkdagen: woensdag + donderdag  
tel: 06 - 27222693  
e-mail: [rama.wahl@gmail.com](mailto:rama.wahl@gmail.com)

Marije Klijnsma  
tel. 06 - 19047440  
e-mail: [m.klijnsma@pkn.nl](mailto:m.klijnsma@pkn.nl)  
werkdagen: maandag + woensdag



**Kerkgebouw:**

Steenbokstraat 86, 6531 TH Nijmegen

**Secretariaat sectieraad:**

Truus Nota - Vasmel, tel: 024 - 3241364;  
e-mail: [scribasectiestad@gmail.com](mailto:scribasectiestad@gmail.com)

**Koster:** Willem van Tilburg, tel: 3554520,  
e-mail: [koster@maranathakerk-nijmegen.nl](mailto:koster@maranathakerk-nijmegen.nl)

**Website:** [www.maranathakerk-nijmegen.nl](http://www.maranathakerk-nijmegen.nl)

**Wikkas:** rekening NL16 RABO 0373 7260  
23 t.n.v Wikkas PGN-Stad

**Auto-ophaaldienst:** A. Schalk - 350 57 39  
of H. Wiedhaup - 360 21 32 of b.g.g. 06 25  
024 667

**Bereikbaarheid pastoraat**

Coördinator: Mieke van den Brandt, ouderling  
tel. 024-6639584; mail: [miekevdbandt@zonnet.nl](mailto:miekevdbandt@zonnet.nl)

U kunt ook contact opnemen met Ds. Henk Gols: tel.: 06-51999262; e-mail: [henkgols@planet.nl](mailto:henkgols@planet.nl)

Bij dringende vragen kunt u op maandag en woensdag contact opnemen met Marije Klijnsma: tel. 06-19047440; e-mail: [m.klijnsma@protestantstekerk.nl](mailto:m.klijnsma@protestantstekerk.nl)

**De Buurtcontactgroepen**

Een nieuw initiatief: Een jaar geleden is er een plan ontwikkeld: Buurtcontactgroepen werden gevormd van mensen, die - dichterbij huis - met geloofsgenoten, contact wilden hebben en het ook een goed idee vonden binnen zo'n groep over onderwerpen te spreken en voor elkaar zorg te dragen. Per groep werden 1-2 coördinatoren gevraagd en vanuit de kerk vond ondersteuning plaats. We zijn een jaar verder en al die tien groepen hebben een beetje hun eigen weg gevonden. Zelf ben ik coördinator van de groep Neerbosch-Oost en een stukje Heseveld.

Eens per maand komen we bij elkaar en praten over wat ons bezighoudt: dat kan heel persoonlijk zijn, heel simpel rond een ziekte, maar het kan ook gaan over levensvragen over gezondheidszorg, vasten of andere culturen in de stad. Het leuke van onze groep is dat we best wel verschillend zijn (de één is zoekend, de ander komt af en toe in een kerk en een derde zit er elke zondag) en ons toch echt verbonden met elkaar voelen. Eigenlijk voelen we ons heel tevreden met deze ontwikkeling binnen de kerk. In een tijd waarin het toch vaak "ieder voor zich" is en we veel horen over mensen, die zich eenzaam of buitengesloten voelen, is dit een "samen" leven dat zorgt dat we elkaar vasthouden en niet laten vallen.

Is de groep gesloten? Nee hoor. Wie belangstelling heeft, kan naar mij bellen of mailen om er misschien ook eens bij te zitten. Een jaar is niets. Ik kijk dus vol verwachting uit naar hoe dit zich verder gaat ontwikkelen.

Michèle van der Steenstraten  
tel. 024-3773030

[amvandersteenstraten@hotmail.com](mailto:amvandersteenstraten@hotmail.com)

Als u informatie wilt over de buurtcontactgroepen van andere wijken kunt u contact opnemen met Mieke van den Brandt (024-6639584 / [miekevandenbrandt@gmail.com](mailto:miekevandenbrandt@gmail.com))

**Protestantse Vrouwen Dienst OOST, ZUID, WEST**

Onze eerstvolgende contactmiddag voor ouderen is 22 oktober. Wij denken U een heel interessante middag aan te kunnen bieden. Mevrouw Sonja van Kalkeren neemt ons mee naar de tijd van Prinses/Koningin Wilhelmina. Zij leefde van 1880 tot 1962 (in die tijd waren wij nog jong!!). Sonja van Kalkeren zal ons graag vertellen over deze "langstzittende" koningin. Misschien kunt U Uw kleding versieren met iets van oranje of rood-wit-blauw. Dit, om in de stemming te komen?? Allemaal hartelijk welkom!

Neemt U gerust een vriend(in) mee. Er is voor iedereen een stoel. Met name een bijzonder welkom aan eenieder die van PVD-Oost een uitnodigingsbrief heeft ontvangen voor onze contactmiddagen. Ook voor U geldt: kom eens, alléén of samen met vriend(in) een middag bijwonen: U krijgt er beslist geen spijt van! U bent welkom om 14.30 uur in de grote zaal van de Maranathakerk. Deze middag duurt tot ca. 16.30 uur.

Heeft U nog vragen?  
Wij staan U graag te woord:  
Voor Oost:  
Anneke Jansen tel. 322 14 89  
Voor Zuid West:  
Addie Wanders tel. 355 84 71



Secretaris/sécrétaire: Cor de Jonge  
Clingendaal 13, 6715 JG Ede  
tel (0318) 637307

e-mail: [eglisewallonnearnhem@gmail.com](mailto:eglisewallonnearnhem@gmail.com)  
website: [www.walsekerkarnhem.nl](http://www.walsekerkarnhem.nl)

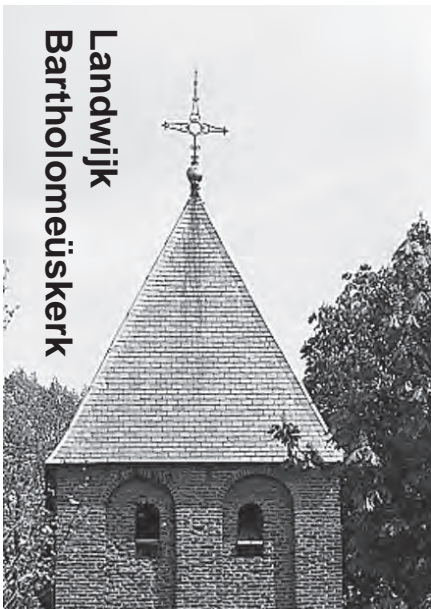
**Eglise Wallonne**

De eerstvolgende kerkdienst van de Waalse gemeente in de zuiderkapel van de Stevenskerk is op zondagmiddag 13 oktober. Aan deze dienst zal het Vocaal Theologen Ensemble meewerken, een koor van theologen dat in deze dienst Franstalig repertoire van onder anderen Jan Pzn. Sweelinck en Claude Goudimel ten gehore zal brengen.

In de dienst gaat ds. Hartman Out uit Den Haag voor. In het liturgieboekje zullen delen van de Franstalige dienst voorzien worden van Nederlandse vertalingen. Na afloop vin d'amitié.

Informatie over de Waalse gemeente Arnhem-Nijmegen vindt u op: [www.walsekerkarnhem.nl](http://www.walsekerkarnhem.nl)





Landwijk  
Bartholomeüskerk

Nieuwe Holleweg 2, Beek-Ubbergen  
Scriba: Else Schaberg, Esdoornplein 30  
6522 HM Nijmegen, 024-3452470,  
cschaberg@kpnplanet.nl  
Wijkkas: bankrek.nr. NL15ABNA0447964720  
kas wijkgemeente Landwijk

#### Bereikbaarheid pastoraat

Coördinator: Jeanette van der Zande  
jvanderzande8@upcmail.nl; o6-25307369.  
U kunt ook rechtstreeks met de kerkelijk  
werker contact opnemen: Marije Klijnsma:  
tel. 06-19047440; e-mail: m.klijnsma@protes-  
tantsekerk.nl  
(werkdagen maandag en woensdag)  
Op dinsdag, donderdag en vrijdag kunt u  
contact opnemen met ds. Henk Gols: tel.: 06-  
51999262; e-mail: henkgols@planet.nl

#### Diensten

Zondag 20 oktober is de volgende  
dienst, waarin Daniëlla Martina voor-  
gaat. Ambtsdrager is Rob de Bruijn.  
De muzikale begeleiding wordt ver-  
zorgd door Atie Blankesteijn en Paul  
van Woerkom. Volgende diensten: 17  
november en 25 december.

#### Bezoek aan gemeenteleden

Zoals vermeld in de vorige Over & Weer  
is een groep vrijwilligers gevormd die  
gemeenteleden bezoeken. Zou u het  
prettig vinden om te worden bezocht,  
heeft u behoefte aan een gesprek?  
Neemt u contact op met Jeannette van  
der Zande (gegevens bovenvermeld).

#### Gezamenlijk eten

Op woensdag 2 oktober heeft de eerste  
maaltijd met ruimte voor gesprek plaats  
gevonden bij Jeanette van der Zande.

Zodra een datum voor de volgende  
gezamenlijke maaltijd is bepaald, zal  
daarvoor een uitnodiging uitgaan naar  
alle betrokkenen bij de Bartholomeus-  
kerk, waarvan wij de gegevens hebben.  
Wilt u zich aanmelden, dan kan dat  
bij Jeanette van der Zande (gegevens  
bovenvermeld).



Oecumenisch Citypastoraat /  
Thuis in d de Stevenskerk

In het centrum zijn activiteiten van  
het Oecumenisch Citypastoraat in de  
- Stevenskerk ([www.ocp-nijmegen.nl](http://www.ocp-nijmegen.nl))  
postadres: Kerkboog 2, 6511 VX Nijmegen)  
- St. Jacobskapel (Glashuis 4, 6511 CR  
Nijmegen, [www.jacobskapel-nijmegen.nl](http://www.jacobskapel-nijmegen.nl))  
- Titus Brandsma kapel (Doddendaal)  
Pastorale contactadres:  
Joke Poot (ouderling), tel. 024-3559193,  
e-mail: [pootjohanna@gmail.com](mailto:pootjohanna@gmail.com)  
adres: Heiweg 46, 6533 PE Nijmegen  
Steunfonds OCP: NL96 INGB 0003957056

#### Oecumenische diensten binnenstad

##### Stevenskerk:

In de Stevenskerk wordt al 45 jaar op  
oecumenische wijze eredienst gehou-  
den. Elke zondag om 10 uur is er een  
dienst van Schrift en Tafel, verzorgd  
door het Oecumenisch Citypastoraat.  
Elke vrijdagmiddag om 13 uur wordt  
in de Stiltekapel van de Stevenskerk  
een middaggebed gehouden onder  
verantwoordelijkheid van de Raad van  
Kerken.

Op de eerste zaterdag van de maand  
is er een koorvesper, gezongen naar  
het voorbeeld van de Engelse Choral  
Evensong.

##### Sint-Jacobskapel en Kruispunt:

De Sint-Jacobskapel aan het Glashuis  
in de benedenstad is een statie op de  
oude bedevaartroute naar Santiago  
de Compostela. Normaliter wordt elke  
tweede zondag van de maand om 11.30  
uur een 'Jakovsviering voor mensen  
onderweg' gehouden.  
Zondag 13 oktober gaat het anders  
dan anders: om 11.30 uur wandelt men  
vanaf de Sint-Jacobskapel naar 'het  
Kruispunt' (de oude Titus Brandsma-  
kapel, Doddendaal), waar om 12 uur  
de 'Straatviering' begint. Voorganger:  
Lucy Geertman. Na afloop: koffie / thee  
+ broodjes, en een korte vertelling door  
Gijs Hoogenboom over gebouw en  
inrichting.

#### Zangers gevraagd voor de cantorij

De cantorij van de Stevenskerk zingt  
twee keer per maand in de zondagse  
eredienst. Sinds enkele maanden heeft  
de cantorij een nieuwe dirigent met  
ambitie, Wolfgang Lange. De cantorij  
behoeft uitbreiding: er zijn zangers  
nodig, in alle stemsoorten.

Welkom dus (aanmelden via [wklange@  
hotmail.com](mailto:wklange@hotmail.com))!



#### In memoriam Marinus Ooijman

Wanneer ik aan Marinus denk, dan  
staat, naast het gezin dat in zijn verha-  
len zo'n belangrijke plaats inneemt, de  
fiets als belangrijk vervoermiddel.  
Met het hele gezin op de fiets, bekapt  
en bezakt, naar het vakantieadres, het  
was zijn lust en zijn leven, wat genoot  
hij daarvan. Veel kon hij daarover  
vertellen. Het vervoermiddel kreeg nooit  
rust, want waren de kinderen de deur  
uit, dan maakten Nel en Marinus vele  
fietstochten, zowel in het binnen- als  
buitenland. Een verre bestemming werd  
ook niet overgeslagen, tenslotte passen  
twee fietsen zeker in het ruim van een  
vliegtuig.

Vele jaren geleden verhuisden Nel en  
Marinus vanuit het dorp Zelhem naar  
de grote stad Nijmegen. Ouderling werd  
hij in de Petruskerk. Vrij snel kwam het  
OCP in hun belangstelling. Nel werd  
daar erg actief, Marinus nam deel aan  
de door het Nijmeegse Gilde georgani-  
seerde wandeltochten. Weldra be-  
merkten de organisatoren, dat eigenlijk  
fietsen bij Marinus de voorkeur had.  
Wat gebeurde er: Hij werd gevraagd om  
voor het Gilde in Nijmegen en omgeving  
fietstochten uit te zetten. Zo gezegd,  
zo gedaan. Tot op de dag van vandaag  
wordt daar nog steeds gebruik van  
gemaakt.

Dit alles heb ik gehoord tijdens onze  
gemeenschappelijke fietstochten. Ook  
werd zijn ervaring als buschauffeur  
met mij gedeeld, wat een verhalen kon  
hij daarover vertellen. Daar bleef het  
niet bij. Als vertegenwoordiger van een  
assurantiekantoor bezocht hij klanten in  
de omgeving van Nijmegen. Met soms



als resultaat, dat na afloop van het gesprek er het nodige fruit al voor hem klaarstond.

Allengs werden zijn verhalen korter en korter, bovendien werd tijdens de fietstocht vaak hetzelfde meerdere malen verteld. Het moment brak aan, dat onze wegen gingen scheiden, wat het fietsen betreft. Contact bleven we houden en gingen dan met elkaar buiten de deur koffie drinken. We merkten dat hij achteruit ging. Tot het bericht ons bereikte, van zijn overlijden.

Hij ruste in vrede.

Jan Velthoven

### Straatkerk

Iedere zondag van 15.30-17.30 uur is de Titus Brandsma Kapel (aan de Kroonstraat) open voor mensen van de straat en kunnen zij elkaar ontmoeten van mens tot mens. Van 16.00-16.45 uur is er een korte viering.



Meijhorst 70-33, 6537 EP, tel. 344 39 56

Website: [www.ontmoetingskerk.net](http://www.ontmoetingskerk.net)

Scriba (t.a.v. Irma van de Kamp):

[scriba@ontmoetingskerk.net](mailto:scriba@ontmoetingskerk.net)

Ledenadministratie (t.a.v. Cees van Eerten):

[ledenadministratie@ontmoetingskerk.net](mailto:ledenadministratie@ontmoetingskerk.net)

Secretariaat:

[prot.secretariaat@ontmoetingskerk.net](mailto:prot.secretariaat@ontmoetingskerk.net)

Bespreking kerkruimtes:

via de website (zoek op 'zaalbeheer')

Rekeningnummer sectiekas:

NL42 INGB 0002 4057 37 (t.n.v. sectiekas

sectie Dukenburg/Lindenholt PGN Nijmegen)

Inleveren kopij Over&Weer:

[redactie@ontmoetingskerk.net](mailto:redactie@ontmoetingskerk.net)

**Bereikbaarheid pastoraat**

Secretariaat: 024 - 344 14 46 (werkdagen van

7.00-23.00u); [secretariaat@ontmoetingskerk.net](mailto:secretariaat@ontmoetingskerk.net)

net

Of neem contact op met de kerkelijk werkster:

Marije Klijnsma: tel. 06-19047440;

e-mail: [m.klijnsma@protestantsekerk.nl](mailto:m.klijnsma@protestantsekerk.nl)

(werkdagen maandag en woensdag)

Voor dringende vragen kunt u op dinsdag,

donderdag en vrijdag contact opnemen met

ds. Henk Gols: tel.: 06-51999262; e-mail:

[henkgols@planet.nl](mailto:henkgols@planet.nl)

### In memoriam

Toch schrokken we nog dat het zo snel ging toen Henk Meijer overleed in het hospice van Joachim en Anna op 15 september. Henk wist toen ongeveer een maand dat hij ongeneeslijk ziek was. Hij had geen ervaring met ziekenhuis en ziek zijn en kon de vaart van zijn proces amper bijhouden.

De controle over het leven was hij kwijt en dat was zeker voor hem, die altijd alles graag geordend zag, moeilijk. Zijn enige broer typeert Henk met de steekwoorden: betrouwbaar, integer en eigenzinnig, echt treffende woorden. 'Bescheiden' zou je er aan toe kunnen voegen.

Het geloof in kerkelijke setting was voor Henk van belang, hij zette zich breed in vooral op het gebied van de liturgie. Hij was lector, ouderling in diensten, deed mee aan de voorbereiding van verschillende vieringen. Daarnaast hield hij van muziek en zang, zong in drie koren.

Zo hebben we op 21 september in Waalstede ook afscheid van hem genomen met twee grote koren en muziek. Uit de Bijbel lezen we over de Vader die al staat te wachten op zijn zoon die thuiskomt.

Henk werd 72 jaar.

Ds. Johan Dorst

### Bij de diensten

Het eerste weekend van oktober begint met een 1e zondagviering. Deze is voorbereid met Cobi Voskuilen, enkele leden van de voorbereidingsgroep en het Gemengd Koor. Het thema van deze viering gaat over durven, je niet generen over je geloof. Dit naar aanleiding van 2 Timotheüs 1: 1-5. Iedereen is op 6 oktober om **10.30 uur** van harte welkom!

De viering van 13 oktober is een dienst van Schrift en Tafel, met ds. R. Wahl als voorganger.

Mw. ds. de Reus gaat op 20 oktober voor en op 27 oktober is onze voorgangster mw. ds. Ruijs in de PGN dienst om 9.30 uur.

Op zaterdag 26 (om 18.30) en zondag 27 (om 11.00) zal er in de Eucharistievieringen van de parochie aandacht zijn voor het 25-jarig jubileum van Joska van der Meer.

Ook november begint met een 1e zondagviering op 3 november om **10.30 uur**. De voorbereiding is in handen van Marije Klijnsma, het koor Joy en een voorbereidingsgroep.

### Helpt u een handje?

In het openingsweekend konden mensen letterlijk plaats nemen op onze "vacaturebank". Maar zonder grapjes: we zoeken vrijwilligers voor allerlei kortlo-

pende activiteiten en klussen.

Bijvoorbeeld voor de organisatie van de filmavond voor kinderen op 4 oktober of de St. Maarten lampionoptocht op 11 november. Of om aan te sluiten bij de werkgroep Fondswerving bij het project "Zonnepanelen op kerkdak". Maar misschien is poetsen meer iets voor u, dan kunt u samen met de Poetsparels op iedere eerste dinsdagmorgen van de maand aan de slag. Uw talent en inzet is op meer plekken van harte welkom!

Meer informatie en aanmelding bij het secretariaat, tel. 3441446 of e-mail: [secretariaat@ontmoetingskerk.net](mailto:secretariaat@ontmoetingskerk.net)

### Open huis Ontmoetingskerk

Al 25 jaar is Joska van der Meer zoals ze het zelf noemt 'werker in Gods tuin in Dukenburg'. We vieren dit op 26 en 27 oktober. Na de feestelijke viering van zaterdagavond om 18.30 uur zetten we haar uitgebreid in het zonnetje. Ook na de viering op zondag om 11.00 uur kunt u Joska feliciteren.

Tot 14.00 uur is er dan ook een open huis. Een creatieve en speelse presentatie van de werkgroepen vanuit de Ontmoetingskerk die actief zijn in Dukenburg en de organisaties waarmee de kerk in de wijk samenwerkt. Te zijner tijd volgt meer informatie via de website, de contactpersonen en het mededelingenblad.

### Werk in uitvoering

Via deze rubriek wil de SectieRaad u op de hoogte houden van wat haar de afgelopen tijd bezig heeft gehouden. Dit werkseizoen is nog rustig gestart. We hopen op een mooi werkseizoen waarbij we het thema van dit jaar (Water, bron van Leven) door willen laten sijpelen in datgene wat we doen.

Zoals u wellicht heeft vernomen is Henk Meijer, ouderling, als zodanig lid van de KerkenRaad, lector, lid van de cantorij en diverse werkgroepen, op 15 september jl. na een kort ziekbed overleden. Hij zal op meerdere plekken zeker gemist worden ...

Aan het begin van dit werkseizoen heeft Ria Goosensen aangegeven dat zij het werk voor de SectieRaad vooral praktisch gezien lastiger vindt worden. Gelukkig blijft Ria haar werk als ouderling voortzetten. Uiteraard is Ria, d.m.v. een welverdiende bos bloemen, hartelijk bedankt voor het werk dat zij heeft verricht.

Daardoor bestaat de SectieRaad momenteel uit 3 personen: Marja Theunis (voorzitter), Irma van de Kamp (scriba) en Ton Buitenhuis (lid). Dit is een erg krappe bezetting en dat baart ons grote





zorgen. Aanvulling is dan ook zeer, zeer welkom! Een paar extra handen zou het werk net iets lichter maken en meer denkkraft is altijd prettig.

Wilt én kunt u op bestuurlijk niveau iets betekenen t.g.v. van de Ontmoetingskerk? Wij zien uw reactie heel graag tegemoet.

Rest mij u nog te melden dat binnenkort het nieuwe programmaboekje uit zal komen. U vindt hierin de activiteiten die voor u worden georganiseerd t/m december 2019.

Namens de SectieRaad,  
Irma van de Kamp, scriba  
[scriba-ontmoetingskerk@outlook.com](mailto:scriba-ontmoetingskerk@outlook.com)

### Uitje dames van de PVD 2019

Op dinsdag 10 september gingen de dames van de Protestantse Vrouwendienst Dukenburg/Lindenholt/Hatert op de fiets en sommigen met de auto op pad voor hun jaarlijkse uitje.

De bestemming was een bezoek aan het Ateliërmuseum van Jac Maris te Heumen. Jac Maris heeft hier gewoond en gewerkt en er is hier een mooie verzameling van zijn werk gehuisvest.

We werden ontvangen door de heer Leo Ewals, conservator, met koffie en gebak, daarna kregen wij een interessante rondleiding door het atelier en de tuin met uitleg van een gids.

Zij vertelde over de verschillende kunstvormen en keramische en bronzen beelden, die er stonden.

Na de rondleiding was er een lekkere lunch, waarna het weer tijd was om terug naar huis te fietsen of te rijden. We hadden prachtig weer en de dames hebben genoten.



### Protestantse Vrouwendienst Dukenburg / Lindenholt / Hatert

We gaan op **donderdag 31 oktober** een quiz spelen over hetgeen u weet over de ontstaansgeschiedenis en de hedendaagse activiteiten in de wijken Dukenburg en Hatert. We vertellen u ook een aantal wetenswaardigheden, die u misschien nog niet wist. Als er tijd over is, hebben we meer leuke vragen voor u. We maken er in ieder geval een gezellige middag van.

U bent van harte welkom om **14.00 uur**, we krijgen dan eerst koffie en/of thee met een traktatie.

Mocht u niet op eigen gelegenheid naar de kerk kunnen komen, neem dan vóór 29 oktober contact op met mevr. Trudy Broekhuizen, tel. 3440067. Vervoer wordt dan geregeld.

Wij hopen u allen te zien op donderdag 31 oktober.

De Vrouwendienst

### Klaasmarkt vrijdag 8 november

Op vrijdag 8 november zijn bezoekers vanaf 9 tot 16 uur van harte welkom op de jaarlijkse Klaasmarkt in en rondom de Ontmoetingskerk. Deze markt omvat een uitgebreid assortiment aan tweedehands artikelen. Een bijzonder kenmerk van de Klaasmarkt is dat alle artikelen op een overzichtelijke manier en op een goed gesorteerde wijze zijn uitgesteld in verschillende kramen. Kom eens langs en laat u verrassen.

En met uw aankopen steunt u het welzijnswerk van de Ontmoetingskerk.

Veel Klaaswinkeliers zijn toe aan hun pensioen. Verjonging, versterking van het vrijwilligersteam is noodzakelijk om de huidige Klaasmarkt te laten voortbestaan. Er is het hele jaar hulp nodig bij het inzamelen en sorteren van de goederen. Tijdens de week waarin de markt plaatsvindt is vooral behoefte aan sjouwers en bouwers, opruimers en poetsers.

Geïnteresseerd om bij de voorbereiding en uitvoering van de Klaasmarkt betrokken te worden? Neem dan contact op met Henk Beeke, tel. 024-3445815, of mail naar [h.beeke@upcmail.nl](mailto:h.beeke@upcmail.nl)

### Leesgroep

Woensdag 23 oktober en 13 november: 20.00 uur

Deelnemers van katholieke en protestantse huize komen driewekelijks bij elkaar.

Er worden interessante boeken over godsdienst gelezen en besproken. Op het programma staat momenteel "De hemel begint in jezelf" van Anselm Grün: de wijsheid van de woestijnvaders voor mensen van vandaag.

Info via een mail aan Hans van Gennip: [j.vangennip@its.ru.nl](mailto:j.vangennip@its.ru.nl)

### Stiltemeditatie

Donderdag 10 en 24 oktober en 14 november: 10.00 – 11.00 uur  
Stiltemeditatie betekent dat je in staat bent om gedurende een bepaalde tijd je te concentreren op een bepaalde methode om je lichaam, je adem en je geest te verstillen.

Elke 2e donderdag van de maand is er een Geleide meditatie en elke 4e donderdag een Stiltemeditatie. In de geleide meditaties worden ontspanningsoefeningen afgewisseld met meditatie op christelijke teksten.

Begeleiding afwisselend door Jacqueline Pompe en Moniek Steggerda([info@hetyogahuisje.nl](mailto:info@hetyogahuisje.nl))

### Samen zingen

Samen zingen kan in de Ontmoetingskerk bij acht koren met elk een eigen stemgeluid. In onderstaande tabel ziet u welke koren er zijn voor welke leeftijdsgroep, wie de dirigent is en op welk tijdstip zij repeteren.

Interesse om bij een van de koren mee te zingen? Neem dan contact op met het secretariaat van de kerk. Het secretariaat is dinsdag t/m vrijdag van 9.00 tot 12.00 uur telefonisch bereikbaar via tel. 024-344 14 46. Een mailtje kan ook: [secretariaat@ontmoetingskerk.net](mailto:secretariaat@ontmoetingskerk.net)

Naast de koren is er de muziekgroep "Aubade". De leden spelen om de beurt in de zaterdagavondviering van 18.30 uur in het Ontmoetingsweekend (eerste weekend van de maand) Wilt u (mee) musiceren? Neem dan contact op met Riny de Leeuw(024-344 45 42).

Koor	Dirigent	Repetitie	leeftijd
Kinderkoor	Miranda Berkelaar	vrijdag 16.00 - 16.45 u	vanaf groep 4
Jongerenkoor	Sander Stoks	vrijdag 19.45 - 21.30 u	12 – 25 jaar
Joy	Jasper Mellema	vrijdag 20.15 - 22.15 u	25+
Mediorenkoor	Rob Engels	dinsdag 20.15 - 22.15 u	
Gemengd koor	Vincent Cuppen	maandag 19.30 - 21.00	
Gregoriaans koor	Stan Hollaardt	donderdag 20.00 - 22.00	
Gelegenheidskoor	Frans Vodegel	dinsdag 10.00 - 11.00 u (1x per 2 weken)	
Cantorij	Vivien Moffat	woensdag 19.00 - 20.30	

**Vraagbaak christendom**

Vrijdag 4 oktober en 15 november:  
19.00 uur

Jongeren en volwassenen die zich (opnieuw) willen verdiepen in wat het christendom inhoudt, zijn van harte welkom bij de groep die vorig jaar begonnen is als 7x basiscatechese.

Niet alle vragen die deelnemers aan het begin opschreven zijn in die 7 keer besproken en nieuwe vragen zijn welkom! Iedere maand zal er één vraag centraal staan.

Begeleiding: pastor Joska van der Meer  
[joska.vandermeer@ontmoetingskerk.net](mailto:joska.vandermeer@ontmoetingskerk.net)  
Kosten: vrijwillige bijdrage

**Ontmoetingsgroep**

Woensdag 23 oktober: 20.00 uur  
Ben je tussen de 25 en 40 jaar en benieuwd hoe leeftijdgenoten in onze drukke, soms chaotische wereld zin en richting zoeken? Dan kun je je aansluiten bij deze groep die maandelijks bij elkaar komt.

Begeleiding: pastor Joska van der Meer.  
Info of aanmelden (voor herinneringsmail met thema vooraf) [joska.vandermeer@ontmoetingskerk.net](mailto:joska.vandermeer@ontmoetingskerk.net)  
Kosten: drankje na afloop zelf betalen, vrijwillige bijdrage welkom.

**Geloven Nu**

Woensdag /vrijdag 23, 25 oktober:  
10.00 uur

Deze groep komt maandelijks bij elkaar en buigt zich dan (meestal) over een Bijbeltekst.

De groep wordt begeleid door Theo van Grunsven en Ineke Keizers. Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom. U kunt kiezen tussen woensdag en vrijdag. Als u zich aanmeldt via [Ineke@keizers-theunissen.nl](mailto:Ineke@keizers-theunissen.nl) krijgt u de betreffende teksten toegestuurd.

**Water, bron van leven - lezing door Frans Wijsen**

Woensdag 13 november: 20.00 uur  
In het verhaal over Jezus en de Samaritaanse aan de waterput wordt ons verteld dat geloof in Jezus een bron van leven is. Water staat symbool voor gezondheid en voorspoed. Helaas is dit voor veel mensen in deze wereld geen alledaagse werkelijkheid. Voor veel mensen is water dodend, omdat er te veel of te weinig water is, of omdat het water is vervuild.

Tijdens deze lezing gaat Frans Wijsen in op de uitgangspunten en de prestaties van het Waal Weelde Project, hoe dit gedachtegoed verspreid is in Indonesië en welke rol geloof en geloofsgemeenschappen hierin spelen.

Frans Wijsen is hoogleraar religie- en missiewetenschappen aan de Radboud Universiteit en Directeur van de Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap.



*Evangelisch-Lutherse gemeente Zuid-Nederland, Kern Nijmegen  
kerkgebouw: Prins Hendrikstraat 79, 6521 AX Nijmegen*

*website: [www.lutherszuidnederland.nl](http://www.lutherszuidnederland.nl)  
predikant: ds. Susanne Freytag,  
tel: 06-43955283, mail: [ds.freytag@lutherszuidnederland.nl](mailto:ds.freytag@lutherszuidnederland.nl)  
contactpersoon: prof. dr. Makrus Matthias,  
Philippuslaan 9, 6564 AL Heilig Landstichting,  
tel: 024-8488744, mail: [mmatthias@pthu.nl](mailto:mmatthias@pthu.nl)*

**Kerkdiensten**

Zondag 20 oktober (18e zondag na Trinitatis) ds. S. Freytag, Viering Heilig Avondmaal

Donderdag 31 oktober: Hervormingsdag  
19:30 uur, ds. S. Freytag

Zondag 3 november (20e zondag na Trinitatis), Th. van Willigenburg

**Agenda Nijmegen**

- Woensdag 30 oktober om 19:30 uur cursus Bonhoeffer
- Donderdag 31 oktober om 19:30 uur: dienst op Hervormingsdag (zie ook de achterzijde van deze Over & Weer)
- Maandag 11 november om 19:30 uur: Kerncommissie

**Van de kerncommissie****Stichting Behoud Lutherse Kerk Nijmegen**

Deze stichting is in september opgericht. We zijn blij dat de stichting is opgericht en werken op diverse terreinen met de

stichting samen. Dit vraagt om goede werkafspraken over het gebruik van het gebouw.

**Informatie vitrine**

Vanaf eind september staat op de hoek van de kruising Prins Hendrikstraat en de Jacob Canisstraat een informatie-vitrine. Deze zal door de kerkelijke gemeente en door de stichting worden gevuld met informatie over wat er allemaal in de kerk gebeurt.

**Buitendag**

De buitendag in Nijmegen was zeer geslaagd. Op deze dag kwamen alle kernen van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland bij elkaar. Nijmegen was gastvrouw. Er waren ca. 70 mensen tijdens de dienst. Dankzij de vrijwilligers liep alles uitstekend. De gidsen van Het Gilde waren heel goed. Dick Akerboom heeft ook een boeiend verhaal gehouden voor hen die niet zo goed ter been waren.

**Open Monumentendag**

We waren deze keer op zaterdag en zondag geopend. In totaal zijn er 160 bezoekers geweest. Er waren genoeg vrijwilligers. Wij zijn ook volgend jaar weer op beide dagen open.

**Stichting tot behoud van de Lutherse Kerk Nijmegen**

Bij de samenvoeging tot de Lutherse gemeente Zuid-Nederland is drie jaar geleden besloten de Lutherse kerk in Nijmegen niet van de hand te doen zoals door de classis was aangegeven, maar te proberen of we via een exploitatiestichting tot een sluitende exploitatie zouden kunnen komen. Mede gezien de deplorabele staat van het gebouw dat een grote opknop- en restauratiebeurt nodig had en heeft een grote uitdaging.

Een aantal vrijwilligers uit Nijmegen heeft de handen uit de mouwen gestoken en eerder dan verwacht is het gelukt om financieel de exploitatie rond te krijgen, zodat op 12 september jl. de Stichting tot behoud van de Lutherse Kerk Nijmegen is opgericht. Niet alleen de exploitatie maar ook de noodzakelijke restauratie zal verder ter hand genomen worden. Daar zijn naast het noodherstel als schilderwerk, opknappen van de consistorie, dak onderhoud dat tot op heden plaatsgevonden heeft, nog de nodige financiële middelen voor nodig.

Tegenvallers waren er ook: o.a. het verwijderen van het asbest uit de (kruip) kelders. Over de verdere restauratieplannen zullen we u in de toekomst nader informeren.

Hans Bas Val



## Presentatie 'Het verdriet van Nijmegen'



Met het indrukwekkende 'De pijn die blijft - Ooggetuigenverslagen van het bombardement van Nijmegen, 22 februari 1944' richtte Bart Janssen in 2005 een monument op voor honderden oorlogsslachtoffers. Maar zijn werk was niet af, want ook de kleinere bombardementen, de frontstadperiode, de Jodenvervolging, Arbeitseinsatz en de ongelukken met legervoertuigen lieten hun diepe sporen na. Ook deze slachtoffers verdienen een plaats in het collectieve geheugen van de stad.

Dat krijgen zij nu in 'Het verdriet van Nijmegen, 1940-1945 Slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog'. Bart Janssen trok dertien jaar lang opnieuw door het land om de herinneringen en verhalen van nabestaanden op te tekenen en foto's van Nijmeegse oorlogsslachtoffers te verzamelen. Het resultaat is nog omvangrijker dan 'De pijn die blijft' en minstens zo imponerend.

Op donderdag 10 oktober wordt 'Het verdriet van Nijmegen' gepresenteerd in de Stevenskerk. Heleen Wijgers (directeur Stichting Stevenskerk) zal iedereen welkom heten. Daarna spreekt Bart Janssen, auteur van dit belangwekkende document en zal hij het eerste exemplaar overhandigen aan burgemeester Bruls. Vervolgens is het woord aan de burgemeester en zal historicus Lennert Savenije het officiële gedeelte afsluiten.

De presentatie wordt georganiseerd door Uitgeverij Vantilt en boekhandel Dekker v.d. Vegt. 'Het verdriet van Nijmegen' en de herdruk van 'De pijn die blijft' zijn na de presentatie te koop. De prijs van beide boeken is 34,50 euro (vanaf 2020 wordt de prijs van 'Het Verdriet van Nijmegen' 39,50 euro).

### Bart Janssen

Bart Janssen (1944) interviewde elf jaar lang honderden nabestaanden van slachtoffers van het bombardement van 22 februari 1944. Het monumentale resultaat van deze verhalen verscheen in 2005 onder de titel 'De pijn die blijft'. Bart Janssen ontving voor dit werk in 2009 de Numagapenning. Nu verschijnt er na 14 jaar een vervolg. Bevatte deel 1 nog 700 pagina's, deel 2 heeft de omvang van ca. 1400 pagina's.

De presentatie is in de Stevenskerk, kerk open 16.00 uur. Aanvang presentatie 16.30 uur. Toegang is vrij.

## Bachcantate in Petruskerk

Elke tweede zondag van de maand om 19.30 uur wordt in de Petruskerk (Schependomlaan 85) een cantate van J.S. Bach uitgevoerd. Met solisten, koor en orkest. Het slotkoraal wordt vooraf ingestudeerd zodat iedereen die wil, kan meezingen.



Iedereen is hartelijk welkom, de toegang is vrij. Voor meer informatie: [www.bach-cantates-nijmegen.nl](http://www.bach-cantates-nijmegen.nl)

### Zondag 13 oktober, 19.30 uur:

#### Cantate BWV 114: "Ach, lieben Christen, seid getrost"

Bach componeerde deze cantate in 1724, zijn tweede jaar in Leipzig – dat wel het jaar van de koraal-cantates wordt genoemd. BWV 114 is zo'n echte koraal-cantate, dat wil zeggen dat de tekst in alle delen een letterlijke dan wel vrije weergave is van de opeenvolgende verzen van een in Bachs tijd bekend kerklied.

Het eerste en het laatste vers vormden de letterlijke tekst voor het openingsdeel en het slotkoraal; de overige verzen werden in bewerkte vorm gebruikt voor de tussenliggende aria's en recitatieven.

We openen met een levendig deel voor koor en orkest, waarin de koraalmelodie als "cantus firmus" in lange noten gezongen wordt door de sopranen, driftig omspeeld door de hobo's, de fagot, en de strijkers, samen met de andere koorstemmen. De narigheid die ons overkomt: we hebben het er eigenlijk zelf naar gemaakt, maar we mogen ons toch ook getroost weten in ons verdriet.

Dan volgt een brede, rijk versierde maar ook veel-eisende aria voor tenor en fluit met continuo (cello en orgel). Waar moeten we onze toevlucht zoeken? is de smartelijke vraag. In het daarop volgende uitvoerige recitatief is het de bas die, in de rol van Christus, de gelovigen toespreekt. Het recitatief gaat over in een meer vloeiend arioso waar de tegenstelling wordt weergegeven tussen onze hoogmoed die voor de val komt, en de weg omhoog die uiteindelijk leidt naar een nieuw leven.

Vervolgens zingen de koor-sopranen een nieuw couplet van het lied, met daaronder een leuke, eigenzinnige fagot-partij. Dit leven zullen we moeten afleggen om het ware leven te bereiken.

Daarna wordt de stemming positief, in majeur, met een zelfverzekerde, troostrijke aria "Du machst, o Tod, mir nun nicht ferner bange" voor de alt, begeleid door de hobo en strijkers. Maar het is interessant te horen hoe we ook hier dan toch ineens weer door duistere mineur-toonsoorten worden gevoerd waar de alt zingt dat wij allemaal ooit zullen moeten sterven.

Volgt een kort en eenvoudig tenor-recitatief, waarin de overgave aan God centraal staat, die ons het leven zelf allereerst heeft gegeven.

Het slotkoraal wordt van tevoren kort (vierstemmig) ingestudeerd, zodat iedereen dat mee kan zingen. Wil je alvast oefenen? Zie de website, met tekst en de afzonderlijke stemmen.



## Over de liturgie: bij binnenkomst

*Deel 3 van een serie over de liturgie en haar diverse onderdelen*

Het gaat in dit deel om het eerste deel van de dienst dat soms ook de voorbereiding wordt genoemd. We zijn aangekomen in het huis van God, de kerkruimte die voor dat uur ruimte van de ontmoeting met God wordt. We komen vanuit ons dagelijkse leven en naderen God die ons menselijk bevattingsvermogen te boven gaat. Als mens ontmoeten we de overmachtige, onmetelijk, allesomvattende en mysterieuze God die zich laat kennen in zijn Woord. Hoe kunnen we God de onbenaderbare naderen. Dat doet wat met ons, dat vraagt wat van ons. Het gaat erom dat wij ons afstemmen op de ontmoeting met God, de Heilige. De liturgie helpt ons stap voor stap over de drempel. In de liturgie ligt de ervaring van eeuwen besloten. Veel onderdelen van de liturgie hebben een lange geschiedenis, dat vinden we ook terug in de Latijnse benamingen van de onderdelen van de liturgie.

### **Votum - gelofte**

Het Latijnse woord votum betekend 'gelofte', vgl. vertrouwensvotum. Een dienst is iets anders dan een bijeenkomst, vergadering of feest. Wij komen bij elkaar "In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest". Deze eerste gesproken woorden van de dienst markeren de samenkomst als eredienst en plaatsen ons allereerst in de ruimte van God, de trinitarische God. Daar waar zijn naam is is ook God. Op Gods aanwezigheid in de eredienst daar mogen we op vertrouwen. De rooms-katholieke mis en de lutherse dienst beginnen met deze woorden. De gemeente antwoordt hierop bekrachtigend met "Amen", dat wil zeggen "Zo is het".

### **Adiutorium - bemoediging**

De woorden Onze hulp (in het Latijn, adiutorium nostrum) zijn ontleend aan Psalm 124:8 "Onze hulp is de naam van de HEER, die hemel en aarde gemaakt heeft." Deze woorden maakten deel uit van het voorbereidende gebed van de Priester in de sacristie. In de late middeleeuwen kwam dit gebed in de dienst terecht. Deze woorden bepalen ons bij onze afhankelijkheid van God, van Gods hulp. Dat gebed van de priester is nu gebed van de gemeente geworden. We spreken dat daarom in wissel tussen voorganger en gemeente. (In diensten waar het votum "In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest" niet klinkt en de dienst begint met "Onze hulp is in de naam van de Heer" krijgt dit adiutorium het karakter van het votum en wordt daarom dan ook vaak in plaats van adiutorium votum genoemd.)

### **Confiteor – schuldbelijdenis**

Waarom is een schuldbelijdenis nodig? Moeten we ons eerst klein maken en onze zonden belijden voordat het positief wordt? Het spreken over schuld is in onze tijd moeilijk. We erkennen niet graag onze schuld. Maar in het licht van God zien we ons als die we zijn, zonder het masker dat we dragen. En dan is het de vraag of we God en de ander recht in de ogen kunnen kijken. Dit gebed wordt ook het gebed van toenadering genoemd. Het confiteor, dat betekent 'ik belijd', is een schuldbelijdenis en gebed om schuldvergeving. Oorspronkelijk was dit een gebed dat de priester in stilte sprak op de drempel van het priesterkoor. Luther wilde dit klerikale gebed daarom afschaffen. Nu is het een gebed van de gemeente geworden, een wederzijds schuldbelijdenis voor voorganger en gemeente. De korte vorm hiervan is: "Heer vergeef ons al wat wij misdeden," en de gemeente vervolgt "opdat wij weer

in vrede leven." Het verdient aanbeveling om er met meer woorden over de spreken en te bidden. Want het confiteor wil ons juist helpen om aan het begin van de dienst met God en met elkaar in het reine te komen door de blokkades tussen ons en God op te ruimen.

### **Introïtus – intrede**

Het is een oude traditie om hier aan het begin een psalm te laten klinken. De psalm wordt soms voorafgegaan door een keervers, antifoön genaamd. De antifoön wordt aan het einde herhaald. De psalm kan worden gesproken of gezongen. De tekst van de psalmen is ons in de Bijbel overgeleverd, de melodieën echter niet. De psalmen zijn op verschillende manieren op muziek gezet, berijmd en onberijmd. Psalmzingend trekken we samen op met de stoet van gelovigen, samen met het volk Israël, Gods koninkrijk tegemoet. Zo laten we ons opnemen in de weg van God en zijn volk door de geschiedenis heen.

### **Kyrië – Heer (roep om ontferming)**

Nu klinkt luid en duidelijk de roep om ontferming. Met deze woorden riep ook de blinde Bartimeüs Jezus om hulp. Deze roep om hulp, om Gods ontferming komt voort uit dat wat ons belast, wat ons verdrietig maakt, wat ons kwaad maakt. Hierin komt ons gevoel dat God ons en de wereld in de steek laat naar voren. Soms gaat aan de roep om ontferming een kyrië-gebed, een smeekgebed vooraf. Daarin wordt de nood van de mensen en de wereld voor God gebracht. Op deze wijze brengen we de lijdende schepping de dienst binnen. Het 'Heer, ontferm u' roepen we dus niet alleen voor ons persoonlijk.

### **Gloria in excelsis – ere zij God in den hoge**

Het gloria is een oud loflied dat begint met de woorden die de engelen in de kerstnacht zongen: "Ere zij God in den hoge en vrede op aarde". Want wanneer we alle schuld en nood voor God hebben kunnen neerleggen dan rest ons niets anders meer dan God loven en danken. Dan zingen we als vanzelf met de engelen mee. Het gloria is de lofzang van hemel en aarde en kan eigenlijk alleen maar gezongen worden. God loven dat doen we het beste zingend. Het gloria vervalt in de advents- en vertigdagentijd, dat wil zeggen in de voorbereidingstijd op de grote Christusfeestdagen, Kerst en Pasen. Op die feestdagen klinkt het gloria dan des te stralender. Kyrië en gloria horen bij elkaar. Zonder overgang of aankondiging volgt het een op het ander. De roep uit de diepte van de nood gaat over in de hoogste lofzang van de engelen. In kyrië en gloria komen aarde en hemel bij elkaar. Kyrië en Gloria zijn door veel componisten op muziek gezet.

### **Staan**

Het is passend dat we tijdens de voorbereiding staan. Het is een teken van respect om op te staan voor de ontmoeting met God. Het staan in de eredienst refereert ook aan de opstanding, wij zijn mensen van de opstanding. Ja, en eigenlijk is het nog zo dat we ons als het ware nog bij de ingang bevinden, we moeten eerst nog wat ons belast neerleggen en wat ons afleidt afschudden, wat ons blokkeert aan schuld en nood om God te ontmoeten.

Al deze stappen willen ons voorbereiden op de confrontatie met God zelf in zijn Woord. We zijn niet altijd in staat om met aandacht al deze stappen te volgen en te beleven. De ene keer voelen we bij het een meer en een andere keer bij het ander. En toch helpen deze stappen ons dicht bij God en zijn heilig Woord te komen.

Ds. Susanne Freytag



## De Protestantse Gemeente in Nijmegen: waartoe en waarheen?

### Situatieschets

Het is nu een jaar dat ik in uw gemeente werkzaam ben als interim-predikant. Ik zie terug op een turbulent jaar, waarin het bestuur onder dusdanige spanningen stond, dat verder gaan op dezelfde voet niet meer verantwoord was. De kerkenraad heeft dit ingezien en het vergaderwerk voor enkele maanden gestaakt. Hulde!

Er loopt inmiddels een bijzondere visitatie om de dynamiek van desintegratie te stoppen en om te buigen naar herstel, onderling contact en het besef er met elkaar voor de hele gemeente te gaan. Onderweg zijn we mensen als zeer betrokken medereizigers verloren. Dit is pijnlijk en tragisch. Hopelijk geeft dit aan alle kanten meer innerlijke ruimte en ontspanning om zelf voor een passende weg te kiezen. Deze ontspanning is al voelbaar in de vergaderingen van het moderamen, de kleine en de grote kerkenraad.

De visitatie is in haar afrondende fase. De stippen op de horizon hebben we al met elkaar doorgenomen en we zitten op de wezenlijke punten op één lijn. Wat de concrete adviezen inhouden, is uiteraard aan de visitatoren.

Al met al heb ik nu het vertrouwen dat een bezinningsproces in de richting van een toekomstvisie voor heel de gemeente en haar onderdelen kans van slagen heeft. Dit bezinningsproces is al een oefening voor een gemeente, waarin een ieder zich vrij én gevraagd kan voelen om een inbreng te hebben, om gezien en gehoord te worden. Daarop is de methode die ik voor deze samenspraak heb gekozen ook volop gericht. Zij heet 'waarderende ondervraging' (uit het Amerikaanse appreciating inquiry).



### Waarderende ondervraging

De bedoeling is dat we als gemengde groep uit alle drie secties bijeen komen. In twee gespreksronden in kleine groepjes wisselen we uit wat we waarderen in deze gemeente en waar we voor ons leven worden gevoed met geloof, hoop en liefde. Het gaat om jouw ervaring én beleving. Je zult er verstand van staan waar daar allemaal uitkomt en hoe stimulerend het is om dit met elkaar te delen. Het is in een cyclus van vier onderdelen het 'vertellen' (discovery) waarmee al een goed begin wordt gemaakt. We beginnen niet met de problemen en we houden ons aan de realiteit van uw beleving in deze gemeente.

De tweede ronde gaat over de verbeelding (dream). Hoe ziet u – uitgaande van de positieve ervaringen – uw gemeente in de komende 10 jaar? Gezien de veranderingen in onze levensstijl en de sociale uitdagingen, hoe willen wij met elkaar op een relevante manier gemeente zijn? Wat is daarin de plek van jongeren, van ouderen etc.? Wat is daarvan je beeld?

Deze eerste twee gespreksronden zijn gepland op 4 november en 11 november. De eerste keer doen we dit in de Maranathakerk en de tweede keer in de Ontmoetingskerk. De gespreksleiders worden uit alle drie de secties samengesteld. Dan zullen we kijken wat de oogst is om te bezien hoe we de twee volgende stations in de cyclus aanvliezen. Daar gaat het dan om vormgeving (design) en om verwezenlijking (destiny).

### Tijdschema

De eerste twee gespreksrondes vinden dus begin november plaats. De tweede gespreksronde zal hopelijk al in december worden ingezet waarbij in de gemeente actieve groepen worden geïnterviewd. Eind januari wordt uw hele input in de vorm van een visie uitgewerkt, zodat de daarbij passende organisatiestructuur kan worden ontworpen en geïmplementeerd. Dan is ook helder welke professionals je nodig hebt om als één op elkaar afgestemde gemeente vertrouwensvol en opgewekt de komende jaren tegemoet te gaan.

### Uitnodiging

Een ieder van u is nodig om een goed beeld te krijgen waar het met uw gemeente de komende jaren naar toe kan gaan. Een ieder van u is nodig om als op elkaar betrokken gemeenteleden uit alle drie de secties elkaar te ontmoeten, te spreken en te inspireren. Leg de data al vast: 4 november om 20.00 uur in de Maranathakerk en 11 november zelfde tijd in de Ontmoetingskerk. Ik zie er naar uit!

Ds. Rainer Wahl

## Vooraankondiging: Kerstconcert 20 december



Vrijdagavond 20 december treedt het Choir of Clare College Cambridge op in de Stevenskerk.

Tijd: 20.00 – 22.00 uur  
Entree: 27 euro / 25 euro p.p.  
Director of Music: Graham Ross

The Choir of Clare College Cambridge brengt ook dit jaar weer een prachtig programma onder de titel "A Clare Christmas".

U kunt het programma vinden op de website:  
[www.stevensconcerten.nl/concerten.php](http://www.stevensconcerten.nl/concerten.php)

In het najaar start de verkoop van de toegangskaarten. Voorgaande jaren ging de verkoop hard. Als u zich via de website aanmeldt voor de mailinglist, krijgt u bericht wanneer de verkoop precies start. U kunt de mooiste plaatsen dan tijdig boeken!

## Hebreeuwse miniaturen שלום

### Golem

Op 3 september konden we in de Stevenskerk genieten van een prachtig concert door Het Orgel Trio, met geïmproviseerde muziek bij de filmklassieker *Der Golem: wie er in die Welt kam* uit 1920. De golem (een Hebreeuws woord met de klemtoon op *go*, en *go* als in het Duits) werd in de toelichting omschreven als een 'oersterke superheld'.

We zagen hoe hij door de magisch onderlegde opperrabbijn Löw uit klei geformeerd werd (waar kennen we dat van?), als een omgekeerde Simson het keizerlijk paleis voor instorten behoedde, maar vervolgens door onoordeelkundig gebruik een eigen leven ging leiden. Gelukkig kwam alles toch nog goed.

Het begrip *golem* hoort vooral bij de Joodse traditie en folklore, maar in embryonale vorm is het in de moederschoot van de Bijbel al te vinden. Daar is precies één keer sprake van 'mijn *golem*' en wel in Psalm 139:16. Het betekent daar niet 'mijn oersterke superheld' maar 'mijn vormeloos begin' (Statenvertaling: 'mijnen omgeformeerden klomp').

Arian Verheij  
www.arianverheij.nl/hebreeuwse-miniaturen

### Vrijdagmiddaggebed in Stevenskerk

Elke vrijdagmiddag wordt op vele plaatsen in de wereld een korte gebedsdienst gehouden 'voor vrede en verzoening'. De locatie is doorgaans een kerk of kapel die ooit of recent door oorlogsgeweld beschadigd geraakt of geheel verwoest is. Vanuit die littekens klinkt wekelijks het gebed om vrede in de wereld.

Ook in de Stillekapel van de Stevenskerk wordt het gebed gebeden, elke vrijdag om 13 uur. Eens per maand gaat iemand voor uit de geloofsgemeenschappen die deel uitmaken van de Raad van kerken Nijmegen e.o.

Henk Gols

### Choral Evensong: jubileumvesper in de Stevenskerk

In 2019 bestaat het vesperkoor Capella Cumerana 25 jaar. Dit wordt op zaterdag 5 oktober gevierd met een jubileumvesper, met het uitdagende werk 'Rejoice in the Lamb' van Benjamin Britten. Tevens vindt de première plaats van de speciaal voor Capella Cumerana en Jetty Podt geschreven compositie 'O, give thanks unto the Lord' (Psalm 107) van Maarten van der Bijl. Wij nodigen u van harte uit voor deze jubileumvesper (16.00-16.45 uur) en de aansluitende receptie in de Stevenskerk. Graag horen wij via [info@capellacumerana.nl](mailto:info@capellacumerana.nl) of wij u 5 oktober mogen verwelkomen op de receptie.

Dorothea Schokking-Schaefer

De koorvesper van november (zaterdag 2 november, 16 uur) valt op Allerzielen en wordt gezongen door Vocaal Ensemble PANiek.



## Thuis in het Rijk van Nijmegen

Met meer dan 30 jaar ervaring in het Rijk van Nijmegen kennen we zo'n beetje iedere straat, steegje en laan. Uw garantie voor een zorgvuldig advies over welke woning aansluit bij uw persoonlijke woonwens. Door lokale markt- en mediakennis weten wij precies hoe wij uw woning bij verkoop in het juiste daglicht moeten zetten.

Meer weten? Neem dan contact op met Juliëtte van Anken of Onno Disveld.



Pontanusstraat 1 | 6524 HA Nijmegen | 024 - 322 36 26  
[info@vananken.nl](mailto:info@vananken.nl) | [www.vananken.nl](http://www.vananken.nl)

## ...een keurmerk in uitvaartzorg...

"Monuta staat voor kwaliteit. Al jaren. Persoonlijke zorg van betrokken uitvaartverzorgers. Het afscheid centraal stellen. Nabestaanden ruimte bieden. Dat is kwaliteit. Die kwaliteit is nu bekroond met een onafhankelijk keurmerk; het Keurmerk Uitvaartzorg. Mocht u nog twijfelen dan kunt u er nu zeker van zijn: elke uitvaart is bij Monuta in goede handen."

**Monuta**  
Uitvaartzorg en -verzekeringen



Postweg 60, Nijmegen, Tel: (024) 322 22 86  
Vossengraaf 1, Millingen a/d Rijn, Tel: (024) 322 22 86  
Koningstraat 93, Druten, Tel: (0487) 51 82 49

Dag en nacht bereikbaar

Kijk ook eens op [www.monuta.nl](http://www.monuta.nl) voor diverse lezingen in onze uitvaartcentra.





## Protestantse Gemeente Nijmegen

### Kerkenraad

Scriba: G. Hoek, p/a Kerkelijk Bureau,  
Postbus 31406, 6503 CK Nijmegen  
Tel. Kerkelijk Bureau: 024 3234854  
(alleen dinsdag van 10:00 tot 12:00 uur)  
Tel. privé: 024 3565177  
Mobiel: 06 16300328  
E-mail: scriba.pgn@kpnmail.nl

### Kerkelijk bureau

Groenestraat 172, 6531 HW Nijmegen.  
Postbus 31406, 6503 CK Nijmegen.  
Tel. (024) 3234854, bereikbaar dinsdag  
van 10 tot 12 uur  
e-mail: kerkelijkbureau.pgn@hetnet.nl

Collectebonnen door overmaking van  
50 euro of een meervoud op  
NL74 INGB 0008 2451 43 t.n.v.  
Prot. Gemeente te Nijmegen in  
Nijmegen, o.v.v. 'Collectebonnen'

### College van Kerkrentmeesters

Secretaris: vacant (contact via penning-  
meester: Y. Sans, tel. 06 - 15 48 44 31)  
Tel. dinsdag 10-12 uur : 024 - 3234854  
Postbus 31406, 6503 CK NIJMEGEN  
Bank NL74INGB0008245143 tnv Prot.  
Gem. te Nijmegen, in NIJMEGEN  
Correspondentie bij voorkeur per e-mail:  
kerkrentmeesters.pgn@kpnmail.nl

### Diaconaal centrum 'de Haard'

Groenestraat 170, 6531 HW Nijmegen  
Geopend ma t/m do: 09.00 - 13.00 uur  
Postbus 273, 6500 AG Nijmegen  
tel. (024) 322 84 80, e-mail:  
[administratie@kerkinactie-nijmegen.nl](mailto:administratie@kerkinactie-nijmegen.nl)  
rekeningnr: NL52 INGB 0000 9026 39  
t.n.v. Protestantse diaconie Nijmegen

### Diaconaal predikant:

ds P. Oosterhoff, tel. (06) 22994450

## Algemene adressen

### Nederlands Bijbelgenootschap

mevr. R. Timmerman, tel. (024) 3603998  
e-mail: r.timmerman28@upcmail.nl

### Pro Persona

mw. drs. S.G. Jansen  
tel. (024) 3283911 of (06) 13 16 06 83

### Pompestichting

ds. Bauk Zondag, tel. (024) 35 27 600,  
mobiel: 06 22 98 75 97  
e-mail: b.zondag@pompestichting.nl

### Radboudumc

ds. A de Vries / ds. R. Huijzer  
tel. (024) 3613320

### Sint Maartenskliniek

mw. ds. K.M. Heynis, (024) 3659695  
[m.heijnis@maartenskliniek.nl](mailto:m.heijnis@maartenskliniek.nl)

### Canisius Wilhelminaziekenhuis

mw. drs. Anna Fischer, tel: (024) 3658667  
e-mail: a.fischer@cwz.nl

### Stichting Kalorama

Nieuwe Holleweg 12  
6573 DX Beek (Berg en Dal)  
Berber Overdijk en Daniëlla Martina  
tel. (024) 684 77 77

### Moluks Evangelische Gemeente

Ds. M.J. Pattinasarany, Beek 4,  
5815 Mierselo, mobiel: 06 42 43 52 00  
e-mail: [mjpattinasarany@gmail.com](mailto:mjpattinasarany@gmail.com)

### Stichting Stevenskerk

Kerkboog 2, 6511VX Nijmegen  
tel. (024) 3604710  
e-mail: [info@stevenskerk.nl](mailto:info@stevenskerk.nl)

### Centrum Ontmoeting in Levens- vragen

tel. (024) 3455231  
e-mail: [info@coil-net.nl](mailto:info@coil-net.nl)

## Colofon

Over & Weer is het kerkblad van de  
Protestantse Gemeente te Nijmegen

### E-mailadres redactie:

[over&weer@kerkinactie-nijmegen.nl](mailto:over&weer@kerkinactie-nijmegen.nl)

### Postadres redactie:

Diaconaal bureau 'De Haard'  
Groenestraat 170, 6531HW Nijmegen  
Tel. 024 - 322 84 80

Kopij voor het volgende nummer dient  
uiterlijk op 29 oktober binnen te zijn.  
Kopij graag inleveren zonder opmaak.  
Een nummer voor 5 weken.

Voor Dukenburg-Lindenholt is de kopij-  
datum steeds twee dagen eerder, dus  
nu op 27 oktober.

Graag via e-mail insturen naar:  
[redactie@ontmoetingskerk.net](mailto:redactie@ontmoetingskerk.net)

U vindt de laatste uitgaven van  
Over & Weer ook als PDF op:  
[www.pkn-nijmegen.nl/wordpress/  
over-en-weer/](http://www.pkn-nijmegen.nl/wordpress/over-en-weer/)

### Geen Over & Weer ontvangen?

Neem dan contact op met het diaconaal  
centrum. Indien voorradig kunt u een  
vervangend exemplaar ophalen.

### Medewerkers:

Paul Oosterhoff, Sabine Schols en  
Franz van Vlaanderen

### Adreswijzigingen en opzeggingen:

tel. (024) 3234854, dinsdag 10-12 uur  
e-mail: [kerkelijkbureau.pgn@hetnet.nl](mailto:kerkelijkbureau.pgn@hetnet.nl)

### Over & Weer rekeningnummer:

NL04 INGB 0000 1264 36  
ten name van Prot. Gem. te Nijmegen

### Druk en verzending:

Digidruk VANDENHUL

GRAFMONUMENTEN  
NATUURSTEENHANDEL

**GODSCHALK**

Ambachtsweg 21 - Nijmegen  
Telefoon 377 58 76

## Data kopijsluiting

2019

nummer 8 - 29 oktober  
nummer 9 - 3 december

*Versijning:*  
10 dagen na kopijdatum



## Zondag 6 oktober

Bartholomeüskerk	geen dienst	
Maranathakerk	09.30 uur	ds. P. Kamper
Ontmoetingskerk	10.30 uur	1e zondag viering
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Richart Huijzer
Ev. Lutherse Gem.	geen dienst	
Studentenkerk	11.00 uur	Jos Geelen
CWZ	10.30 uur	viering
Pro Persona	11.00 uur	pastor Stefien Jansen
Radboud umc	10.00 uur	Elly van Kuyk

- Collecte voor:
1. Opbouw kerken in Syrië
  2. Collecte Kerk en Israël

## Zondag 13 oktober

Bartholomeüskerk	geen dienst	
Maranathakerk	09.30 uur	cantorij
Ontmoetingskerk	09.30 uur	ds. R. Wahl
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Henk Gols
Ev. Lutherse Gem.	geen dienst	
Studentenkerk	11.00 uur	John Hacking
CWZ	10.30 uur	viering
Pro Persona	geen dienst	
Radboud umc	10.00 uur	ds. Richart Huijzer

- Collecte voor:
1. Stichting Voedselbank Nijmegen
  2. Plaatselijk jeugdwerk

## Zondag 20 oktober

Bartholomeüskerk	10.00 uur	Daniëlla Martina
Maranathakerk	09.30 uur	ds. H. Gols
Ontmoetingskerk	09.30 uur	ds. A. de Reus
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Perla Akerboom / Frits Hendriks
Ev. Lutherse Gem.	10.00 uur	ds. S. Freytag
Studentenkerk	11.00 uur	John Hacking
CWZ	10.30 uur	viering
Pro Persona	11.00 uur	pastor Jan v/d Wal
Radboud umc	10.00 uur	pastor M. van Rooij

- Collecte voor:
1. Huis van Compassie
  2. PGN

## Zondag 27 oktober

Bartholomeüskerk	geen dienst	
Maranathakerk	09.30 uur	ds. D. Stolk
Ontmoetingskerk	09.30 uur	ds. J. Ruijs
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	Toine v/dn Hoogen
Ev. Lutherse Gem.	geen dienst	
Studentenkerk	11.00 uur	Frits Hendriks
CWZ	10.30 uur	viering
Pro Persona	geen dienst	
Radboud umc	10.00 uur	J. v Nieuwenhuijzen

- Collecte voor:
1. Uitgeprocedeerde vluchtelingen
  2. Nederlands Bijbel Genootschap

## Donderdag 31 oktober Hervormingsdagdienst

Donderdagavond 31 oktober houden we een dienst op de gedenkdag van de hervorming. In deze dienst gaan we in op wat de hervorming te weeg heeft gebracht voor het geloof. Het is goed om op deze wijze stil te staan bij waar we als protestanten vandaan komen en wat de hervorming voor het kerkelijk landschap betekend heeft.

De Lutherse gemeente nodigt graag iedereen uit die met ons deze dag wil gedenken.

De dienst is op donderdag 31 oktober om 19:30 uur in de Lutherse kerk) Prins Hendrikstraat 79, Nijmegen)



## Zondag 3 november

Bartholomeüskerk	geen dienst	
Maranathakerk	09.30 uur	mevr. J. Bron
Ontmoetingskerk	09.30 uur	1e zondag viering
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Paul Oosterhoff
Ev. Lutherse Gem.	10.00 uur	Th. van Willigenburg
Studentenkerk	11.00 uur	Daniëlla Martina
CWZ	10.30 uur	viering
Pro Persona	11.00 uur	pastor Jan v/d Wal
Radboud umc	10.00 uur	pastor Wim Smeets

- Collecte voor:
1. Sectiekeuze
  2. Zendingsweek: onderwijs in Zambia

Actie   
Kerkebalans